

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ІДГУ

Я. В. Кічук

Я. В. Кічук 2017 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та затверджено на засіданні вченої ради
ІДГУ, протокол № 2 від 30 жовтня 2017 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цим Положенням встановлюються однакові вимоги до змісту й оформлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (далі – КНМЗНД), передбачених навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті (далі – Університет).

1.3. Положення розроблено відповідно до таких законодавчих та нормативних актів: Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII; Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» № 978 від 09.08.2001 року; Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» № 1187 від 30.12.2015 року; «Положення про організацію освітнього процесу в ІДГУ» (затверджене рішенням вченої ради від 28.04.2015 р., протокол №4); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ІДГУ» (затверджене рішенням вченої ради від 15.09.2016 р., протокол №2).

1.4. Передбачений Положенням зміст навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни сприятиме досягненню якісної освітньої діяльності, ефективній організації самостійної роботи студентів, чіткому дотриманню структурно-логічної схеми під час підготовки, а також наступності у викладанні навчальних дисциплін.

1.5. Вимоги Положення є обов'язковими для всіх кафедр Університету.

1.4. Відповідно до чинного законодавства України у сфері авторського права, КНМЗНД, виконані відповідно до ліцензійних умов, належать до категорії *службових творів*. Зокрема, особисті немайнові права інтелектуальної власності на службовий твір будуть належати авторові або співавторам (розробнику/ам КНМЗНД), а майнові права (виключні) – Університету. До КНМЗНД застосовуються положення Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права».

2. СТРУКТУРА КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти включає:

- опис освітньої програми;
- навчальний план та пояснювальну записку до нього;
- робочу програму кожної навчальної дисципліни за навчальним планом;
- комплекс навчально-методичного забезпечення кожної навчальної дисципліни за навчальним планом;
- програму практичної підготовки, робочі програми практик;
- навчальні матеріали для студентів з кожної навчальної дисципліни навчального плану;
- методичні матеріали для проведення атестації здобувачів.

2.2. КНМЗНД – це сукупність навчально-методичних матеріалів у паперовій та в електронній формах для ефективного виконання студентами

робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки студентів відповідного ступеня за певною спеціальністю.

2.3. Складові КНМЗНД:

- 1) титульний аркуш;
- 2) зміст;
- 3) навчальний контент (конспект або розширений план лекцій);
- 4) плани практичних, семінарських та лабораторних занять;
- 5) методичні рекомендації щодо виконання студентами завдань самостійної роботи;
- 6) матеріали для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів;
- 7) пакет комплексних контрольних робіт;
- 8) пакет завдань для післятестатійного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни.

2.3.1. **Навчальний контент** – це навчально-методична розробка, що включає стислий виклад лекційного матеріалу або розширений план лекцій, список основної та додаткової літератури за темами лекцій відповідно до затвердженої робочої програми навчальної дисципліни.

2.3.2. **Плани практичних, семінарських та лабораторних занять** повинні містити:

- назви тем, обсяги аудиторних годин до них, переліки питань, які підлягають розгляду на семінарських (практичних) заняттях;
- плани виконання лабораторних робіт із зазначенням теми, обсягу аудиторних годин, завдань за кожною темою (за наявності даного виду аудиторних занять у навчальному плані);
- список літератури, допоміжних інформаційних джерел, періодичних видань та електронних ресурсів, необхідних для підготовки студентів до занять;
- тексти ситуацій для аналізу, умови завдань тощо, які розглядаються на семінарських (практичних) заняттях.

2.3.3. **Методичні рекомендації щодо виконання студентами завдань самостійної роботи** повинні відповідати «Положенню про організацію самостійної та індивідуально-консультативної роботи» (затверджено рішенням вченої ради Університету від 7 квітня 2016 р., протокол №8) та містити:

- методичні вказівки щодо вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних навчальних завдань згідно з робочою навчальною програмою (реферати, доповіді, конспекти джерел та інші види завдань навчально-пошукового, навчально-творчого або навчально-дослідного характеру);
- перелік тем курсових робіт (за наявності);
- список літератури та інформаційних ресурсів для самостійної роботи.

2.3.4. **Матеріали для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів** містять перелік питань (завдань) та критерії оцінювання для кожного виду контролю, а саме:

- питання, задачі, завдання або кейси для поточного контролю;
- питання, задачі, завдання або кейси для проміжного (модульного) контролю;

- комплект екзаменаційних білетів (тестів);
- критерії оцінювання для кожного контрольного заходу.

Екзаменаційні білети можуть формувати окремий розділ КНМЗНД або зберігатися в окремій теці на кафедрі.

2.3.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) призначений для визначення рівня залишкових знань студентів з навчальних дисциплін, що мають згідно з навчальним планом дві та більше форм семестрового контролю, з метою комплексного оцінювання здобутих студентами компетентностей.

Пакет ККР складається з таких обов'язкових елементів:

- загальна характеристика комплексних контрольних завдань;
- перелік завдань, складених на зразок білетів або за тестовими технологіями;
- критерії оцінювання виконаних завдань;
- відповіді до завдань;
- список довідкової літератури для підготовки студентів до ККР.

Пакети комплексних контрольних робіт можна виокремити в розділ КНМЗНД або зберігати у спеціальній теці на кафедрі.

2.3.6. Пакет завдань для післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни призначений для визначення рівня залишкових знань студентів з навчальних дисциплін, що проводиться у вигляді контрольних робіт при самоаналізі та акредитаційній експертизі, а також з метою моніторингу якості освітнього процесу й удосконалення критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Пакет повинен включати:

- анотацію до контрольної роботи;
- перелік завдань, складених на зразок білетів або за тестовими технологіями (кожен студент, який залучений до написання контрольної роботи, повинен мати свій варіант завдань);
- критерії оцінювання виконання завдань;
- відповіді до завдань;
- перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється під час виконання завдань.

Пакети завдань для післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни можна виокремити в розділ КНМЗНД або зберігати у спеціальній теці на кафедрі.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ КНМЗНД

3.1. КНМЗНД розробляє викладач (колектив викладачів) кафедри, який (які) забезпечує викладання змісту навчальної дисципліни за навчальним планом підготовки студентів відповідного освітнього ступеня зі спеціальності.

3.2. Навчально-методичні матеріали, які включаються до КНМЗНД, повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки та техніки, передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних методів і технічних засобів навчального процесу, що дозволяють студентам якісно засвоювати навчальний матеріал і застосовувати набуті знання на практиці.

3.3. Усі навчально-методичні матеріали до дисципліни розробляються згідно з затвердженою робочою навчальною програмою.

3.4. Терміни розробки матеріалів визначаються завідувачем кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, відповідно до регламенту роботи університету на поточний навчальний рік. Підготовка елементів КНМЗНД включається до індивідуального плану роботи викладача (розділ планування методичної роботи).

3.5. КНМЗНД розробляється для всіх форм навчання (денної, заочної) конкретної спеціальності (напрямку підготовки).

3.6. Кожний розділ КНМЗНД повинен бути представлений у друкованому вигляді. Складові КНМЗНД повинні бути оприлюднені на офіційному сайті Університету відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.

3.7. Апробація матеріалів КНМЗНД проводиться в перші два роки викладання навчальної дисципліни. Основне завдання апробації – оцінка якості засвоєння навчального матеріалу студентами, відповідності плану проведення всіх навчальних занять затвердженому розкладу, якості підготовки й логічної послідовності викладу навчального матеріалу. У процесі апробації допускається використання неповного КНМЗНД, проте він має бути достатнім мінімумом для засвоєння навчальної дисципліни студентами.

3.8. За результатами апробації матеріалів КНМЗНД його автор (автори) належно оцінює якість навчально-методичних матеріалів і готує повний комплект документації КНМЗНД. У наступні роки автори вносять зміни до КНМЗНД з метою поліпшення якості викладання, повного відображення сучасного стану науки та практики.

3.9. Кожний елемент КНМЗНД затверджується рішенням засідання кафедри. На підставі рекомендацій кафедри КНМЗНД затверджується рішенням навчально-методичної ради факультету.

3.10. Завідувач кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна:

- проводить моніторинг підготовки КНМЗНД;
- забезпечує своєчасне затвердження на засіданні кафедри окремих розділів КНМЗНД. Результати внутрішнього контролю змісту та якості КНМЗНД фіксуються в протоколах засідання кафедри.

3.11. Наявність і склад КНМЗНД перевіряється сектором моніторингу якості освіти, ліцензування та акредитації навчально-методичного відділу щорічно в межах перевірки готовності кафедри до нового навчального року.

3.12. У разі підготовки до ліцензування (акредитації) окремої спеціальності, усі розроблені КНМЗНД передаються до випускової кафедри не пізніше подання заяви на експертизу. Після закінчення роботи експертної комісії КНМЗНД повертають до профільних кафедр.

Зразки оформлення складових КНМЗНД

Додаток 1.1. Зразок оформлення титульного аркуша

Додаток 1.2. Зразок оформлення змісту КНМЗНД

Додаток 1.3. Зразок оформлення навчального контенту

Додаток 1.4. Зразок оформлення планів практичних, семінарських та лабораторних занять

Додаток 1.5. Зразок оформлення методичних рекомендацій щодо виконання студентами завдань самостійної роботи

Додаток 1.6. Зразок оформлення матеріалів для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів

Додаток 1.7. Зразок оформлення пакету комплексних контрольних робіт

Додаток 1.8. Зразок оформлення пакету завдань для післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

_____ р.)
(протокол № __ від «__» ____ 20__

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
нормативної / вибіркової навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність (напрямок підготовки) _____
(код і назва спеціальності (напрямку підготовки))

галузь знань _____
(шифр і назва галузі знань)

освітній ступінь _____
(назва освітнього ступеня)

Шифр за навчальним планом _____

ЗМІСТ

1. Навчальний контент
2. Плани практичних / семінарських / лабораторних занять
3. Методичні рекомендації щодо виконання студентами завдань самостійної роботи
4. Матеріали для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів
5. Пакет комплексних контрольних робіт
6. Пакет завдань для післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни

Розробник: (прізвище, ім'я, по батькові розробника (колективу розробників*), вчений ступінь, вчене звання).

* У випадку розроблення КНМЗНД колективом викладачів вказується авторство кожного з елементів комплексу.

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

(протокол № __ від «__» ____ 20__ р.)

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ
(конспект лекцій / розширений план лекцій)

з навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

(протокол № __ від «__» ____ 20__ р.)

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

з навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

_____ р.)
(протокол № __ від «__» ____ 20__

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ СТУДЕНТАМИ
ЗАВДАНЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

з навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

_____ р.)
(протокол № __ від «__» ____ 20__

**МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ**

з навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

(протокол № __ від «__» ____ 20__ р.)

ПАКЕТ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

з навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ _____
КАФЕДРА _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова навчально-методичної ради
факультету _____

_____ р.)
(протокол № __ від «__» _____ 20__

ПАКЕТ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІСЛЯТЕСТАЦІЙНОГО МОНІТОРИНГУ
НАБУТИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

з навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)